

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Iurie Diaconu,

Judecători

Liliana Catan, Ala Cobăneanu Nicolae Craiu,

Victor Burduh,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 17 decembrie 2019, declarate de Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, de avocata Angela Istrate, în numele inculpatului

Zadîr Piotr XXXXXX.

<i>instanța de fond:</i>	<i>Termenul de examinare,</i> <i>17.10.2016 – 25.10.2017,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>28.11.2017 – 19.06.2018,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>10.09.2018 – 26.03.2019,</i>
<i>instanța de apel:</i>	<i>25.06.2019 – 17.12.2019,</i>
<i>instanța de recurs:</i>	<i>25.05.2020 – 21.07.2020.</i>

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 25 octombrie 2017, Zadîr Piotr a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal la 6 ani și 6 luni închisoare, și art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare.

Potrivit art. 84 Cod penal, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă de 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis,

începând din 25.10.2017, cu includerea perioadei arestării preventivă și la domiciliu din 06.06.2016 până la 17.06.2016 și de la 28.07.2017 până la 25.10.2017.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Dutco R., a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Corpul delict – telefonul de model „Nokia C3-01”, care aparține și se află la partea vătămată Forposov I., a fost lăsat în posesia și folosința acestuia.

2. Instanța de fond a constatat că la 12 decembrie 2011, în jurul orelor 21.35, inculpatul Zadîr P., având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, intenționat, aflându-se pe str. Gării din XXXXXX, în apropierea Societății Orbilor, *l-a atacat* pe Forposov I., aplicându-i multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, cauzându-i vătămări corporale neînsemnate, manifestând astfel violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei și, în mod deschis, i-a sustras din buzunarul scurtei telefonul mobil de model „Nokia C3-01”, cu prețul de 3000 lei, cauzând părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Tot el, la 16 decembrie 2011, în jurul orelor 21.35, având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, intenționat, l-a urmărit pe Budco R. de pe str. Gării până pe str. Victoriei din XXXXXX, unde *l-a atacat* aplicându-i o lovitură cu pumnul în regiunea feței, în legătură cu ce Budco R. a căzut la pământ. După, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii în regiunea hemitoracelui, i-a cauzat vătămări corporale medii sub formă de fractură închisă a coastelor 6, 7, 8, 9 din dreapta pe linia axilară posterioară cu deplasare a fragmentelor, și în mod deschis, i-a sustras din buzunarul scurtei 135.000 ruble rusești, echivalentul a 50.193 lei, 200 dolari SUA, echivalentul a 2370,80 lei și 300 lei, cauzând părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă totală de 52.863,80 lei.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că, apropiindu-se de magazin, a auzit gălăgie și a văzut cum Bogdanov C. îl scotea din șanț pe Budco R., iar Natașa l-a rugat să lumineze cu lanterna pentru a încuia magazinul. În acest timp, Bogdanov C. îi îndrepta ochelarii lui Budco R. și i-a spus să plece acasă. Budco R. a pornit spre casă și s-a lovit de un stâlp, iar ei au început să râdă. Ulterior, pe Budco R. nu l-a văzut. Totodată, fiind în magazin, Forposov I. a spus că cineva i-a luat telefonul și toți i-au arătat buzunarele, apoi au sunat pe numărul de telefon dictat de Forposov I., însă nu se auzea telefonul prin apropiere. Forposov I. personal a spus că a pierdut telefonul, iar el nu-și amintește ce s-a întâmplat în acea seară.

Partea vătămată Budco R. a relatat că în bar s-a aflat aproximativ 2 ore, unde au consumat alcool împreună cu inculpatul și alte persoane. Nu a arătat banii, însă când a achitat, probabil cineva a văzut că are bani. După ce magazinul s-a închis el s-a îndreptat spre casă. A auzit pași în spate și a simțit o lovitură de la care a căzut jos, apoi a mai fost lovit de trei ori în piept și o persoană i-a sustras din buzunarul stâng, din interiorul scurtei, banii. Nu poate spune de cine a fost atacat, persoana avea o glugă pe cap și după siluetă semăna cu inculpatul.

Deoarece, procurorul nu a asigurat prezența părții vătămate Forposov I. în instanța de judecată pentru a fi audiat, în conformitate cu prevederile art. 371 și 389 Cod de procedură penală, nu pot fi puse la baza sentinței declarațiile acestuia date în cadrul urmăririi penale, ori, între partea vătămată și bănuit n-a avut loc confruntarea, iar partea vătămată nu a fost audiată în condițiile art. 109 și 110 Cod de procedură penală.

Totodată, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. f) și art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal este dovedită inclusiv prin materialele cauzei penale, și anume procesul-verbal de ridicare a telefonului sustras, procesul-verbal de examinare a telefonului mobil și fototabelul, ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive la cauza penală, ***precum și de alte materiale anexate la cauza penală.***

Instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viață și sănătatea persoanei agresate, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, săvârșit cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

În același timp, instanța a statuat că acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Budco R., în sumă de *aproximativ 4000 euro*, conform prevederilor art. 387 Cod de procedură penală, pentru stabilirea exactă a sumei despăgubirilor, necesită a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța civilă.

3. Avocatul Harlampii Cîrboba a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că sentința instanței de fond este absolut neîntemeiată, în aceasta lipsind chiar și încercarea de a face o analiză a probelor administrate.

Ori, în sentință nu este indicat că partea vătămată Budco R. a declarat că numele Zadîr P. l-a auzit de la colaboratorul poliției, care l-au convins să dea declarații împotriva inculpatului, cu toate că a insistat că nu cunoaște cine a săvârșit infracțiunea și nu are pretenții față de Zadîr P.

Instanța de fond a reținut din context doar acea parte a declarațiilor părții vătămate Budco R. din care rezultă concluzia privind vinovăția inculpatului, lăsând fără cercetare restul declarațiilor.

Pe lângă aceasta, raportul de expertiză medico-legală în privința lui Forposov I. datează cu 04.01.2012, nefiind clar indicat când și unde acesta a primit vătămarile corporale ușoare, nepericuloase pentru viață, și dacă aceste vătămări corporale corespund anume circumstanțelor cauzei sau i-au fost cauzate părții vătămate în alte împrejurări.

Mai mult, inculpatul a părăsit țara la 17.12.2011, iar telefonul a fost găsit la 30.01.2012 în șanțul de lângă școală. În această perioadă, inculpatul nu se afla pe teritoriul țării, deci, cineva a aruncat telefonul în stare funcțională, ce demonstrează că inculpatul nu are nicio legătură cu telefonul sustras.

În astfel de circumstanțe, este evident că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor incriminate nu și-a găsit confirmarea, iar sentința urmează a fi casată ca fiind ilegală, cu achitarea acestuia.

3.1. A declarat apel și avocata Angela Istrate, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat.

Apelanta a invocat că instanța de fond a dispus condamnarea inculpatului pentru comiterea jafului asupra părții vătămate Forposov I. fără a acorda posibilitate apărării de a-l audia pe acesta în cadrul procesului judiciar, prin ce i-a lezat dreptul la apărare, inculpatul fiind lipsit de posibilitatea de a pune întrebări referitor la circumstanțele cauzei. Mai mult, cauza penala a fost pornită în baza art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal la cererea părții vătămate.

Deci, în cazul în care procurorul în cadrul cercetării judecătorești a renunțat la proba dată, instanța de fond urma să dispună achitarea inculpatului pe acest capăt de învinuire pe motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii de jaf.

Ori, în cadrul examinării episodului de jaf, instanța de fond a reținut doar probe indirecte, iar la pronunțarea sentinței de condamnare pe acest capăt de acuzare, nu a supus analizei juridice circumstanțe importante întru stabilirea vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

Totodată, pe episodul de tâlhărie comis în privința lui Budco R. instanța de fond nu a supus verificării și aprecierii sub toate aspectele, complet și obiectiv a probelor administrate, nu a analizat circumstanțele cauzei, nu a coroborat probele între ele și nu le-a analizat din punct de vedere al pertinentei.

Astfel, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru instanța de judecată.

Potrivit declarațiilor date de partea vătămată Budco R. în ședința de judecată, acesta cunoștea inculpatul până la incident, iar din probele administrate rezultă cu certitudine că persoana care l-a atacat este una necunoscută pentru partea vătămată, fapt confirmat prin declarațiile lui Budco R.

Prin urmare, versiunea atacului săvârșit asupra părții vătămate de către o altă persoană decât inculpatul nu a fost înlăturată, iar probele reținute de prima instanță nu confirmă cu certitudine comiterea infracțiunii de către acesta.

La fel, instanța de fond nu a indicat motivele din care a reținut declarațiile contradictorii ale martorului Budco G. date în ședința de judecată, care inițial a afirmat că soțul i-a comunicat că inculpatul l-a atacat, ulterior indicând că soțul i-a spus că a fost atacat de o persoană înaltă, îmbrăcată în scurtă cu glugă și după descriere era inculpatul. Or, aceste declarații contradictorii urmau a fi analizate în raport cu cele depuse de către martor la etapa inițială a urmăririi penale, în care indică că soțul său a fost atacat de persoane necunoscute.

Conform declarațiilor părții vătămate Budco R., pretenții materiale față de inculpat nu are și doar presupune că a fost atacat de acesta, tot el susținând că nu a indicat niciodată concret că persoana care l-a atacat este inculpatul. Deci, prima instanță nu a coroborat probele indicate în vederea înlăturării divergențelor.

În același timp, identificarea inculpatului, ca fiind autorul atacului tâlhăresc, făcută doar după criteriul de statură și haina purtată este una insuficientă, deoarece în instanța de judecată nu au fost audiați martori care să indice că acesta în ziua incidentului a fost îmbrăcat în haină cu glugă, la domiciliul acestuia nu au fost efectuate careva acțiuni procesuale cum ar fi percheziția în vederea depistării hainelor și a altor obiecte care au servit la comiterea presupusei infracțiuni. Ori, caracteristicile reținute de instanță pentru identificarea făptuitorului crimei, înălțimea și haina nu sunt aparențe caracteristice în exclusivitate lui.

Totodată, a făcut cunoștință cu sentința la 15.01.2018 și, pe motiv de boală, a fost în imposibilitate să depună apelul în termenul prevăzut, împrejurări în care solicită repunerea în termen a apelului declarat.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 19 iunie 2018, apelurile au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Zadîr Piotr a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, pe motiv că inculpatul nu a săvârșit fapta.

Procesul penal în privința lui Zadîr Piotr în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal a fost încetat, în legătură cu existența unor circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Budco R. a fost respinsă.

Corpus delict – telefonul de model „Nokia C3-01”, care aparține și se află la partea vătămată Forposov I., a fost lăsat proprietarului.

Instanța de apel a considerat că declarațiile inculpatului, că el nu i-a aplicat careva lovituri lui Forposov I. și nu i-a sustras telefonul mobil, sunt adevărate, fiind confirmate și prin faptul că la acesta nu a fost găsit telefonul mobil al părții vătămate.

Conform procesul-verbal din 20.01.2012, de la Buzica G. a fost ridicat telefonul mobil de model „Nokia C-3-01”, cod IMEI 357019048254378, care aparține părții vătămate Forposov I.

Astfel, apreciind declarațiile inculpatului date în cadrul urmăririi penale și în ședințele de judecată în ansamblu cu declarațiile părții vătămate Forposov I., ale martorilor Dubovoi E., Osipov V., procesul-verbal de ridicare din 20.01.2012, extrasul din baza de date privind apelurile telefonice pentru perioada 12.12.2011-09.01.2012, se atestă că aceste declarații sunt consecutive, în coroborare cu materialele cauzei și nu dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea acestei infracțiuni.

Totodată, prin ordonanța privind reținerea bănuितului Zadîr P. în săvârșirea infracțiunii din 07.02.2012, organul de urmărire penală l-a recunoscut în calitate de bănuित, deci, termenul de atribuire a statutului de bănuित urmează a fi calculat începând din 07.02.2012, adică de la data emiterii ordonanței privind reținerea persoanei care se bănuиеște în săvârșirea infracțiunii.

Ori, Zadîr P., fiind recunoscut în calitate de bănuित la 07.02.2012, statutul lui în calitate de bănuित a expirat de drept la 07.05.2012.

Însă, prin ordonanța procurorului din 28.06.2012, Zadîr P. a fost recunoscut în calitate de învinuit.

Deci, la 07.05.2012 organul de urmărire penală trebuia în mod obligatoriu și fără îndoială să-i înainteze învinuirea lui Zadîr P. sau să-l scoată de sub urmărire penală, cu încetarea procesului în cauză.

În aceste circumstanțe, înaintarea învinuirii de către procuror a fost efectuată cu expirarea termenului legal or, statutul de bănuît a expirat în drept la 07.05.2012, iar el a fost recunoscut în calitate de învinuit și i-a fost înaintată învinuirea doar la 28.06.2012, prin ce organul de urmărire penală a admis ingerința în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală.

Prin urmare, ordonanța procurorului din 28.06.2012, prin care Zadîr P. a fost recunoscut în calitate de învinuit este nulă, fiind nule și actele organului de urmărire penală săvârșite după expirarea termenului de deținere a persoanei în calitate de bănuît.

5. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Lilia Sîrbu, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin.(2) lit. e), f) Cod penal a fost dovedită integral prin probele administrate.

Totodată, instanța de apel a cercetat probele unilateral, fără a analiza și a aprecia în mod corespunzător declarațiile martorilor Dubovoi E., Varava O. și Forposov P.

Conform art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate - mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

Ori, în cadrul urmăririi penale, în privința lui Zadîr P. nu a fost dispus careva act procesual din rândul celor menționate în art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, în virtutea căruia acesta ar fi obținut calitatea de bănuît în cauza penală, iar termenele prevăzute la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură nu sunt aplicabile în speță.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 26 martie 2019, recursul a fost admis, casată total decizia și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a statuat că instanța de apel urma să analizeze minuțios aspectele învinuirii aduse inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, prin prisma conținutului probelor administrate, inclusiv declarațiile martorilor audiați pe acest capăt de învinuire, ceea ce nu a fost efectuat cu suficientă plenitudine.

Astfel, din argumentele expuse de instanța de apel la baza adoptării soluției de achitare a inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii de jaf asupra părții vătămate Forposov I., fără a fi combătută temeinic versiunea acestuia, inclusiv probele menționate de acuzare care confirmă învinuirea imputată, se atestă că concluziile privind nevinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, sunt unele preconceptuate și fără o analiză coroborată a probelor administrate, inclusiv cu cele ale acuzării.

Instanța de apel a considerat că procesul penal în privința inculpatului pe episodul învinuirii comiterii infracțiunii de tâlhărie asupra părții vătămate Budco R. urmează a fi încetat, deoarece organul de urmărire penală nu a ținut cont de prevederile art. 63 Cod de procedură penală, încălcând termenul de 3 luni pentru înaintarea învinuirii, întrucât acesta a fost recunoscut în calitate de bănuț la 07.02.2012, iar calitatea de bănuț i-a expirat la 07.05.2012, însă prin ordonanța procurorului, abia la 28.06.2012 ultimul a fost recunoscut în calitate de învinuit, omisiune ce duce, conform art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, la nulitatea actelor procesuale întocmite după expirarea termenelor de procedură.

Potrivit art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuț doar dacă în privința acesteia a fost emis unul dintre următoarele acte procedurale: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț. Totodată, alin. (2) pct. 3) al aceluiași articol, prescrie că organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuț mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni doar persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate.

Ori, în raport cu concluzia instanței de apel că Zadîr P. a fost recunoscut în calitate de bănuț prin ordonanța din 07.02.2012, se atestă că ***acest act procesual este de fapt o ordonanță cu privire la reținerea bănuțului în comiterea infracțiunii și nu se încadrează ca act procesual în una din cele trei variante strict stipulate în art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală***, iar această ordonanță a fost emisă, pe motiv că nu era cunoscut locul aflării persoanei care a comis infracțiunea imputată și pentru a fi petrecute măsuri operative de investigație îndreptate spre stabilirea locului aflării persoanei bănuțite, având scopul de reținere a acesteia în cazul depistării.

Totodată, modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuț, reglementate de art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală se referă la prima componentă a conceptului de „acuzăție în materie penală” în sensul Convenției Europene, și anume, la „notificarea oficială, din partea autorității competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale”.

Prin urmare, dispoziția legală prevăzută de art. 63 alin. (1¹) Cod de procedură penală reprezintă o excepție de la alin. (1) din același articol și corespunde celui de-a doilea element al noțiunii de „acuzăție în materie penală” în sensul Convenției, care se manifestă prin existența unor „repercusiuni importante asupra situației (persoanei)”. Excepția menționată constă în faptul că, în cazul în care față de o persoană există anumite bănuțeli rezonabile cu privire la săvârșirea unei infracțiuni și în raport cu aceasta sunt efectuate anumite acțiuni procedurale, care creează repercusiuni importante asupra situației persoanei, organele de urmărire penală au obligația de a recunoaște această persoană în calitate de bănuț în decurs de 5 zile din momentul începerii primei acțiuni procedurale.

Aprecierea existenței sau absenței unor „repercusiuni importante pentru situația (persoanei)” reprezintă un factor determinat în procesul de calificare a ordonanței din 07.02.2012 sub aspectul unei „acuzății în materie penală”, în sensul

art. 6§1 din CEDO, cât și sub aspectul dispozițiilor art. 63 alin. (1^a) Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel, în cazul în care a calificat ordonanța din 07.02.2012 ca una incidentă unei „acuzății în materie penală”, urma să-și dezvolte raționamentele prin prisma existenței și identificării concrete a repercusiunilor importante pentru situația lui Zadîr P., ceea ce nu a fost efectuat de către această instanță, iar, până la emiterea ordonanței de punere sub învinuire a acestuia din 28.06.2012, nu au fost efectuate careva acțiuni procesuale ce ar viza persoana inculpatului, cu excepția emiterii ordonanței de prelungire a termenului urmăririi penale pe cauza penală intentată pe faptul comiterii atacului asupra lui Budco R. de către o persoană necunoscută.

Ori, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate.

7. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 17 decembrie 2019, apelurile apărării au fost admise, casată total sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Procesul penal în privința lui Zadîr Piotr în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal a fost încetat, în legătură cu existența unor circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Zadîr Piotr a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 17.12.2019, cu includerea perioadei arestării preventive și la domiciliu din 06.06.2016 până la 17.06.2016 și de la 28.07.2017 până la 19.06.2018.

Corpus delict – telefonul de model „Nokia C3-01”, a fost lăsat în posesia proprietarului Forposov I.

Asupra acțiunii civile înaintate de partea vătămată Budco R. instanța de apel nu s-a expus.

Instanța a reținut că motivarea sentinței primei instanțe nu este întemeiată pe argumente obiective, care să conțină analiza circumstanțelor de fapt și drept ale cauzei, aprecierea probelor administrate în cadrul cercetării judecătorești, conform criteriilor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, precum și nu conține răspuns la argumentele invocate de apărare, deci, sentința nu întrunește cerințele stabilite de art. 384 Cod de procedură penală, la adoptarea căreia nu au fost soluționate chestiunile în consecutivitatea prevăzută de art. 385 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a constatat că la 12 decembrie 2011, aproximativ ora 21.35, Zadîr P., având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, intenționat, aflându-se pe str. Gării, XXXXXX, în apropierea Societății Orbilor, ***l-a atacat*** pe Forposov I., aplicându-i multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, cauzându-i vătămări corporale neînsemnate, manifestând astfel o violență nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei și, în mod deschis, i-a sustras din buzunarul scurtei, telefonul mobil de model „Nokia C3-01”, cu prețul de 3000 lei, cauzând părții vătămate o pagubă materială considerabilă.

Tot el, ***conform rechizitoriului este învinuit*** că la 16 decembrie 2011, orele 21.35, având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, înțelegând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, intenționat, l-a urmărit pe Budco R. de pe

str. Gării până pe str. Victoriei, XXXXXX, unde l-a atacat, aplicându-i o lovitură cu pumnul în regiunea feței, în legătură cu ce Budco R. a căzut la pământ. După, aplicându-i multiple lovituri cu pumnii în regiunea hemitoracelui, i-a cauzat vătămări corporale medii sub formă de fractură închisă a coastelor 6, 7, 8, 9 din dreapta pe linia axilară posterioară cu deplasare a fragmentelor, și în mod deschis, a sustras din buzunarul scurtei lui Budco R. suma de 135.000 ruble rusești, echivalentul a 50.193 lei, 200 dolari SUA, echivalentul a 2370,80 lei și 300 lei, cauzând părții vătămate o pagubă materială considerabilă, în sumă totală de 52.863,80 lei.

Instanța de apel a reținut că, prin ordonanța din 07.02.2012, s-a dispus reținerea bănuitului Zadîr P. în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, iar prin ordonanța din 28.06.2012, Zadîr P. a fost pus sub învinuire în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal

Ori, dispunând reținerea lui Zadîr P. prin ordonanța din 07.02.2012, bănuit în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, rezultă că, odată cu inițierea procedurii de reținere a acestuia, organul de urmărire penală i-a atribuit calitatea procesuală de bănuit, fiind indicată concret fapta considerată ca fiind infracțiune, încadrarea juridică a infracțiunii și faptul că de săvârșirea acestei infracțiuni este bănuit Zadîr P.

Conform art. 63 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală, bănuit este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuit prin unul din următoarele acte procedurale, după caz: ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit.

Deci, ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuit, în sensul dispoziției art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, este considerată acea ordonanță în care organul de urmărire penală pentru prima dată de la pornirea urmăririi penale expune fapta penală ca pe o faptă deja constatată și săvârșită de o persoană concretă, în speță această persoană fiind Zadîr P., însoțită de calificarea juridico-penală a faptei. Astfel, organul de urmărire penală oficializează suspiciunile existente privind săvârșirea unei infracțiuni concrete de către o persoană determinată deja, iar în continuare, toate acțiunile organului sunt îndreptate spre acumularea de probe întru confirmarea vinovăției acesteia, și a oricărei alte persoane. Conținutul ordonanței din 07.02.2012 este expus într-o manieră care exclude apariția suspiciunilor față de alte persoane, decât Zadîr P.

Totodată, art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală reglementează termenele în care persoana poate avea calitatea de bănuit. Aceste termene variază de la 72 ore - în cazul reținerii persoanei, 10 zile - în cazul aplicării măsurii preventive neprivative de libertate, până la 3 luni sau, cu acordul Procurorului General sau al adjuncților săi, 6 luni - în cazul emiterii unei ordonanțe.

Art. 63 alin. (3) Cod de procedură penală reglementează acțiunile pe care trebuie să le întreprindă în mod obligatoriu organul de urmărire penală, la momentul expirării termenului deținerii persoanei în calitate de bănuit, și anume, să elibereze bănuitul ori să revoce, în modul stabilit de lege, măsura preventivă aplicată în privința lui, dispunând scoaterea lui de sub urmărire sau punerea lui sub învinuire. Potrivit art. 63 alin. (5) Cod de procedură penală, calitatea de bănuit

încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire. Punerea persoanei sub învinuire permite organelor de urmărire penală, pe de o parte, să efectueze acțiunile necesare urmării penale, iar pe de altă parte, să facă previzibilă situația persoanei fără a leza drepturile fundamentale ale acesteia. Procedura scoaterii bănuțului de sub urmărire penală este reglementată de art. 284 Cod de procedură penală.

Deci, calitatea de bănuț lui Zadîr P. i-a fost atribuită din momentul emiterii ordonanței de reținere din 07.02.2012 - dată la care organul de urmărire penală i-a stabilit acestuia statutul de bănuț și care a expirat de drept la 07.05.2012, când organul de urmărire penală urma, în mod obligatoriu și necondiționat, să-i înainteze învinuirea lui sau să-l scoată de sub urmărirea penală.

Astfel, înaintarea învinuirii la 28.06.2012 a fost efectuată cu depășirea termenului legal or, calitatea de bănuț în privința lui Zadîr P. a expirat de drept la 07.05.2012, iar, prin înaintarea învinuirii, organul de urmărire penală a admis o ingerință în garanțiile prevăzute de art. 22 Cod de procedură penală, de a nu fi urmărit de mai multe ori pentru aceeași faptă.

Prin urmare, odată încetată de drept, calitatea de bănuț în privința lui Zadîr P. în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, ca urmare a expirării termenelor prescrise de art. 63 alin. (2) Cod de procedură penală, o asemenea situație cu certitudine impune finisarea procedurilor penale în privința acestuia.

Reluarea urmării penale contrar cerințelor stipulate în art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, precum și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la CEDO, urmează a fi considerată ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală. Nulitatea reluării urmării penale, în cazul dat, poate fi invocată la orice etapă a procesului penal de către părți și se ia în considerație de instanță inclusiv din oficiu.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5)-9), 285 alin. (1) pct. 1), 2), 4), 5), precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Art. 275 pct. 9) Cod de procedură penală prevede că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmării penale și tragerea la răspundere penală.

Ori, fiind constatate circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, se impune încetarea procesului penal.

În același timp, este dovedită, în afara oricărui dubiu rezonabil, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal.

Astfel, *la 21.12.2011 Forposov I. a depus cererea în adresa CPR Basarabeasca, prin care solicită să fie atras la răspundere Zadîr P., care la data de 11 spre 12 decembrie 2011, l-a bătut și i-a sustras telefonul mobil de model „Nokia C3-01” din buzunarul intern al scurtei, cauzându-i un prejudiciu material în sumă de 3000 lei, care este unul considerabil.*

Fiind audiat, partea vătămată Forposov I. a confirmat că prejudiciul material în sumă de 3000 lei este unul considerabil pentru el.

Totodată, afirmațiile apărării că instanța de judecată urma să dispună achitarea inculpatului în cazul în care procurorul a refuzat la proba cu declarațiile părții vătămate Forposov I., sunt irelevante, în condițiile în care probele cercetate demonstrează vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii de jaf.

Argumentele avocatului că Forposov I. în plângerea adresată organului de poliție nu a indicat că a fost maltratat de Zadîr P. și că a declarat acest fapt doar în cadrul audierii din 23.12.2011, contravin însăși conținutului plângerii înregistrate la 21.12.2011 de către Forposov I.

Sunt neîntemeiate și alegațiile apărării că martorii audiați în ședința de judecată indică că Zadîr P., în văzul tuturor persoanelor, a arătat buzunarele goale și a confirmat că el nu a sustras telefonul, deoarece partea vătămată, în plângerea depusă, direct indică la Zadîr P. ca fiind persoana care i-a sustras telefonul, iar faptul că telefonul nu se afla în buzunarele inculpatului, nu denotă lipsa sustragerii. Faptul că telefonul părții vătămate a fost găsit în stradă de alte persoane, dar nu a fost ridicat de la inculpat, nu probează nevinovăția acestuia.

Conform procesului-verbal de ridicare din 20.01.2012, telefonul părții vătămate Forposov I. a fost ridicat de la Buzina G., care l-a predat organului de poliție.

8. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că concluzia instanței de apel precum că calitatea de bănuit lui Zadîr P. i-a fost atribuită din momentul emiterii ordonanței de reținere a acestuia la 07.02.2012 - dată la care organul de urmărire penală i-a stabilit statutul de bănuit și care a expirat de drept la 07.05.2012, când organul de urmărire penală urma, în mod obligatoriu și necondiționat, să-i înainteze învinuirea sau să-l scoată de sub urmărirea penală, este neîntemeiată. Or, de la momentul începerii urmăririi penale până la punerea sub învinuire, lui Zadîr P. nu i-a fost atribuită careva calitate procesuală, cu participarea lui nu au fost efectuate careva acțiuni de urmărire penală și în privința acestuia nu au fost dispuse și efectuate careva măsuri speciale de investigații. Astfel, prin emiterea ordonanței de reținere a lui Zadîr P. nu au fost create repercusiuni importante asupra situației persoanei inculpatului, iar în raport cu acesta nu au fost efectuate anumite acțiuni procedurale ce ar crea repercusiuni importante pentru situația persoanei, deci, nu este întemeiată concluzia că de la momentul emiterii ordonanței de reținere a lui Zadîr P., i-a fost

atribuită calitatea de bănuit. Mai mult, examinând apelul, instanța de apel nici nu s-a expus asupra acestui argument.

Ori, motivul privind calitatea de bănuit, ce a constituit unul din temeiurile de casare a sentinței nu a fost invocat de apărare, ci a fost stabilit de instanța de apel din oficiu și, respectiv, urma să fie pus în discuția părților, ceea ce nu a avut loc în instanța de apel, prin ce a fost încălcat principiul contradictorialității.

Astfel, instanța de apel eronat a concluzionat că ordonanța procurorului din 28.06.2012 prin care Zadîr P. a fost recunoscut în calitate de învinuit în săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, este lovită de nulitate absolută, în virtutea faptului că actele și acțiunile organului de urmărire penală au fost efectuate după expirarea termenului legal de ținere a persoanei în calitate de bănuit, deoarece, nici la înaintarea învinuirii și nici la luarea de cunoștință cu materialele cauzei penale și în instanță, inculpatul și apărătorii lui nu au contestat legalitatea ordonanței de punere sub învinuire.

Mai mult, instanța de apel a ignorat dispoziția art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, care stabilește că persoanei îi poate fi recunoscută calitatea de bănuit doar dacă în privința acesteia a fost emis unul dintre următoarele acte procedurale: 1) procesul-verbal de reținere; 2) ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate; 3) ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit. Potrivit alin. (2) pct. 3) al aceluiași articol, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuit mai mult de 3 luni sau mai mult de 6 luni, doar persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate.

Totodată, conform art. 65 alin. (1) Cod de procedură penală, învinuitul este persoană fizică față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire, deci, calitatea de învinuit o poate avea persoana în privința căreia a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire fără a fi obligatoriu ca această persoană să preceadă mai întâi calitatea de bănuit.

Noțiunea de *acuzatie în materie penală* trebuie înțeleasă în sensul art. 6§1 din CEDO și urmează a fi definită ca drept *o notificare oficială, venită din partea autorităților competente, privind suspiciunea referitoare la comiterea unei fapte penale*, definiție care depinde de existența sau lipsa unor *repercusiuni importante pentru situația persoanei (Ibrahim și alții v. Regatul Unit, [MC], hotărârea din 13 septembrie 2016. § 249; Simeonovi v. Bulgaria, hotărârea din 12 mai 2017, § 110)*.

Deci, trebuie de reținut faptul că modalitățile de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuit reglementate de art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală presupun în sensul Convenției *notificarea oficială din partea autorităților competente, privind suspiciunile referitoare la comiterea faptei penale*.

Prin urmare, instanța de apel greșit a apreciat ordonanța de reținere emisă de organul de urmărire penală la 07.02.2012 - drept un act care presupune „o *notificare oficială, venită din partea autorităților competente*”, or, nu au urmat careva repercusiuni importante.

Mai mult, instanța de apel eronat a interpretat prevederile legislației procedural penale privind reluarea urmăririi penale și greșit a conchis că reluarea urmăririi penale a avut loc contrar prevederilor art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală și celor din art. 4 al Protocolului nr. 7 la CEDO și urmează a fi considerată

ca o încălcare a prevederilor legale referitoare la sesizarea instanței prevăzute în art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece Zadîr P. nu întrunește nici una din acele trei condiții de aplicare a dreptului de a nu fi urmărit penal, judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă, or, acesta pentru fapta imputată nu a fost anterior condamnat ori achitat printr-o hotărâre irevocabilă, sau a fost scos de sub urmărire penală prin ordonanța procurorului care are calitatea de lucru judecat.

Astfel, soluția instanței de apel privind încetarea procesului penal în privința inculpatului este una pripită, lipsită de argumentare juridică, cauza fiind examinată superficial, fără a ține cont de circumstanțele de fapt și de drept stabilite, iar eroarea admisă de instanța inferioară nu poate fi corectată de instanța de recurs ordinar, motiv din care urmează a fi dispusă rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

Normele de drept prevăzute la art. 63, 251 Cod de procedură penală, legate de circumstanțele de încetare a procesului penal, au fost interpretate în decizia instanței de recurs din 26.02.2019, prin care s-a dispus rejudecarea cauzei în instanța de apel, în care a fost indicat:

Ținând cont de prevederile legate specificate mai sus, în raport cu cele reținute de către instanța de apel în hotărârea adoptată, precum că Zadîr P. a fost recunoscut în calitate de bănuît prin ordonanța din 07.02.2012, se atestă că acest act procesual este de fapt o ordonanță denumită ca una cu privire la reținerea bănuîtului în comiterea infracțiunii și nu se încadrează ca act procesual în una din cele trei variante strict stipulate în alin. (1) al art. 63 Cod de procedură penală, iar ordonanța dată a fost emisă, pe motiv că nu era cunoscut locul aflării persoanei care a comis infracțiunea imputată și pentru a fi petrecute măsuri operative de investigație îndreptate spre stabilirea locului aflării persoanei bănuite, având scopul de reținere a acesteia în cazul depistării.

Ori, prin decizia instanței de recurs din 26.03.2019 au fost interpretate normele de drept aplicate cu referire la art. 63 Cod de procedură penală, circumstanțe care au fost ignorate de instanța de apel la adoptarea deciziei.

Conform art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

Totodată, avocatul Harlampii Cîrboba a declarat apel în termen, la 03.11.2017, ulterior, în cadrul examinării cauzei penale în instanța de apel, la 01.02.2018 avocata Angela Istrate a declarat apel cu prezentarea motivelor adăugătoare.

Însă, de la data încheierii contractului de asistență juridică între avocata Angela Istrate și inculpat și data când a luat cunoștință avocata Angela Istrate cu apelul declarat de către avocatul Harlampii Cîrboba și data depunerii apelului de către avocata Angela Istrate a trecut termenul de apel de 15 zile.

Potrivit art. 402 alin. (5) Cod de procedură penală, dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copieii apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel.

Deci, apelul avocatei Angela Istrate a fost introdus tardiv, iar careva argumente cu probe care confirmă declararea apelului în termen sau necesitatea

reducerii apelului în termen nu au fost prezentate, ceea ce constituie temei de recurs ordinar, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 7) Cod de procedură penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct 6), 7), 16) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, apelul a fost introdus tardiv, norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

8.1. A declarat recurs ordinar și avocata Angela Istrate, în care solicită casarea parțială a deciziei menționate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, din motivul absenței elementelor constitutive ale infracțiunii.

Recurenta a indicat că instanța de apel nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție nemotivată privind condamnarea inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, deoarece probele administrate denotă lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii de jaf în acțiunile acestuia, precum și încălcarea dreptului la un proces echitabil și la apărare.

Concluziile instanței de apel au fost formulate în lipsa unei analize esențiale a probelor care, în opinia apărării, confirmă nevinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii, fiind încălcată obligația instanței de motivare a hotărârii judecătorești, care face parte din setul garanțiilor subsecvente procesului echitabil.

Ori, probele administrate, procedura formală de cercetare a acestora, precum și lipsa unei analize complete și nepărtinitoare a probelor, fără o desfășurare și o sinteză a acestora în cumul, lipsa argumentelor suficiente fiind acordată prioritate versiunii înaintate acuzare, denotă stabilirea eronată a prezenței elementelor constitutive ale infracțiunii de jaf în acțiunile inculpatului.

Astfel, în cazul în care partea vătămată nu a fost interogată în instanța de judecată asupra cererii depuse, asupra mărimii prejudiciului cauzat, asupra circumstanțelor în care a fost perfectată cererea înaintată, apărarea a fost lipsită de dreptul la un proces echitabil, care încorporează dreptul de a participa nemijlocit la administrarea probelor, efectiv înaintând întrebări și contribuind la constatarea circumstanțelor importante pentru soluționarea legală a pricinii. Iar, lipsa părții vătămate denotă lipsa laturii obiective a infracțiunii de jaf, care include obiectul material al infracțiunii și victima. Renunțarea procurorului la proba principală - partea vătămată, admisă de instanța de fond, lipsește cauza de victima infracțiunii, respectiv, denotă lipsa laturii obiective a infracțiunii de jaf.

Mai mult, la condamnarea inculpatului, instanțele de fond și cea de apel au reținut doar probe indirecte.

Instanța nu a apreciat și nu a argumentat ipoteza apărării că organul de urmărire penală a indicat asupra persoanei lui Zadîr P. ca făptaș al infracțiunii, acest argument fiind confirmat prin circumstanțele ignorate de instanța de apel, și anume, procesul examinării medico-legale din 13.12.2011, în care Forposov I. a indicat că la 12.12.2011, a fost lovit cu pumnii la față de o persoană necunoscută care i-a furat și telefonul, iar, până la comunicare cu organul de urmărire penală nu a indicat niciodată numele inculpatului. Apoi, în cererea adresată organului de urmărire penală la 21.12.2011, Forposov I. indică deja că telefonul a fost luat de

către Zadîr P., însă nu indică că a fost maltratat de acesta. Ulterior, în cadrul urmăririi penale, și anume, în procesul de audiere în calitate de parte vătămată la 23.12.2011, Forposov I. indică deja că a fost maltratat de către Zadîr P.

Astfel, la pronunțarea sentinței de condamnare pe acest capăt de acuzare nu au fost supuse analizei juridice circumstanțe importante pentru stabilirea vinovăției sau nevinovăției inculpatului. Or, martorii audiați în ședința de judecată indică cert că la momentul conflictului între Forposov I. și Zadîr P., ultimul, în prezența tuturor persoanelor, a arătat buzunarele goale și a confirmat că el nu a luat telefonul, ulterior, telefonul fiind găsit în stradă de către alte persoane. Mai mult, conform descifrărilor convorbirilor telefonice de pe numărul de telefon care aparține lui Forposov I., inculpatul nu a efectuat careva apeluri telefonice, împrejurări ce confirmă încă o dată veridicitatea declarațiilor inculpatului că el nu i-a aplicat lovituri părții vătămate și nu i-a luat telefonul, care a fost găsit ulterior în stradă.

Nu a fost înlăturată nici versiunea privind lipsa telefonului mobil la partea vătămată la momentul jafului, deoarece martorul Dubovoi E. a indicat că, aflându-se în barul „Versaille”, a văzut telefonul la Forposov I. și, deoarece era permanent apelat, acesta a deconectat telefonul, iar martorul Forposov P., tatăl părții vătămate, a indicat că a fost telefonat seara de către fiul său, deși, din informația privind apelurile de intrare-ieșire, la 12.12.2011 au fost efectuat două apeluri, ultimul fiind înregistrat la ora 12:46:55. Însă, fără lichidarea divergențelor, instanța de apel constată cu certitudine că în seara de 12.12.2011, Forposov I. deținea telefonul mobil de model „Nokia C-3-01”, iar declarațiile inculpatului că partea vătămată ar fi pierdut telefonul în altă parte, or, a avut un conflict cu o altă persoană în alt bar, sunt respinse, deși au fost confirmate prin declarațiile martorilor Varava O., Dubovoi E. și Osipov V. care au confirmat conflictul petrecut în acea zi între Forposov I. cu o persoană în barul „Versaille”.

Totodată, prețul telefonului sustras nu este unul real evaluat de către o expertiză, costul acestuia fiind apreciat la suma de 2850 lei printr-un certificat eliberat de SRL „Chehlebar” care a stabilit prețul telefonului mobil de marca „Nokia C-3-01”.

În același timp, instanța de apel nu și-a argumentat poziția privind cauzarea leziunilor corporale părții vătămate de către inculpat, or, în procesul de examinare medico-legală din 13.12.2011, Forposov I. indică că la 12.12.2011, a fost lovit cu pumnii la fața de o persoană necunoscută care i-a furat și telefonul. În fața expertului Forposov I. s-a prezentat până la depunerea cererii la organele de urmărire penală, iar până la comunicare cu organul de urmărire penală nu a indicat niciodată numele inculpatului. Însă, în cererea adresată organului de urmărire penală la 21.12.2011, Forposov I. indică deja că telefonul a fost luat de către Zadîr P. însă nu indică că a fost maltratat de către acesta. Ulterior, fiind audiat în calitate de parte vătămată la 23.12.2011, Forposov I. declară deja că a fost maltratat de către Zadîr P., divergențele date nefiind înlăturate în cadrul examinării cauzei în instanțele de fond și de apel.

Conform art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuțitului, învinuitului, inculpatului.

Prin urmare, la condamnarea inculpatului pe acest capăt de acuzare nu au fost supuse analizei juridice circumstanțe importante întru stabilirea vinovăției sau nevinovăției inculpatului, nefiind înlăturate divergențele între declarațiile martorilor audiați în ședința de judecată.

Totodată, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 06.09.2017, instanța de judecată nu a supus cercetării materialele cauzei, făcând referire doar la lipsa întrebărilor la filele dosarului din partea participanților la proces. Or, se atestă necercetarea materialelor cauzei de către instanța de fond și punerea la baza sentinței de condamnare a unor probe nedezbătute în cadrul cercetării judiciare, prin ce s-a admis încălcarea dreptului la un proces echitabil, precum limitarea apărării de dreptul de a dezbate probatorul reținut de către instanță.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

9. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2), 6), 7) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 31 și 33, hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, când apelul a fost introdus tardiv. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descripțivului sentinței, instanța de fond (*pct. 2. din decizie*):

a) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept concrete invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Mai mult, constatarea neclară că: „*vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (2) lit. f) și art. 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal este dovedită ..., precum și de alte materiale anexate la cauza penală*”, nu corespunde exigențelor prescrise în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Ori, aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează a fi motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, potrivit art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este

înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6¹ alin. (1¹) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeiuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. Potrivit art. 402 alin. (1), 403 alin. (1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale. Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate. Potrivit art. 63 alin. (1) pct. 1), 2), 3), alin. (2) Cod de procedură penală bănuitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune până la punerea ei sub învinuire. Persoana poate fi recunoscută în calitate de bănuît prin unul din următoarele acte procedurale - procesul-verbal de reținere, ordonanța sau încheierea de aplicare a unei măsuri preventive neprivative de libertate, ordonanța de recunoaștere a persoanei în calitate de bănuît. Organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît persoana reținută – mai mult de 72 de ore, persoana în privința căreia a fost aplicată o măsură preventivă neprivativă de libertate – mai mult de 10 zile din momentul când i s-a adus la cunoștință ordonanța despre aplicarea măsurii preventive, persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni. În corespundere cu art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii. Potrivit art. 389 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în absența lor. Declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale pot fi puse la baza sentinței de condamnare numai în ansamblu cu alte probe suficiente de învinuire și cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul. Conform art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei

(Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Însă, instanța de apel, corect dispunând casarea sentinței și rejudicarea cauzei potrivit regulilor generale, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, conform descriptivului deciziei atacate (pct. 4. din decizie):

a) neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal privind învinuirea inculpatului în baza art. 188 alin. (2) lit. f) Cod penal, în legătură cu existența unor circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Ori, a confundat momentul de la care persoana poate căpăta statut de bănuțit cu cel de la care curge, conform legii, termenul ținerii ei în această calitate.

Astfel, art. 63 alin. (1) și (2) pct. 3) Cod de procedură penală prevede expres, imperativ și clar că, dacă, bănuțitul este persoana fizică față de care există anumite probe că a săvârșit o infracțiune, atunci, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuțit mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi – mai mult de 6 luni, doar persoana în privința căreia a fost dată o **ordonanță de recunoaștere în această calitate**, deci nu și de la data când a căpătat statut de bănuțit în temeiul altor, eventuale, acțiuni sau acte procedurale ale organului de urmărire penală.

În aspectul vizat, se rețin prescripțiile din art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, că procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată în conformitate cu prevederile prezentului cod, exceptând doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale.

Mai mult, instanța de apel a omis relevanțele din decizia instanței de recurs, din 26.03.2019, că: „în raport cu concluzia instanței de apel că Zadîr P. a fost recunoscut în calitate de bănuțit prin ordonanța din 07.02.2012, se atestă că **acest act procesual este de fapt o ordonanță cu privire la reținerea bănuțitului în comiterea infracțiunii și nu se încadrează ca act procesual în una din cele trei variante strict stipulate în art. 63 alin. (1) Cod de procedură penală, iar această ordonanță a fost emisă, pe motiv că nu era cunoscut locul aflării persoanei care a comis infracțiunea imputată și pentru a fi petrecute măsuri operative de investigație îndreptate spre stabilirea locului aflării persoanei bănuțite, având scopul de reținere a acesteia în cazul depistării**” (pct. 6. din decizie).

Totodată, potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudicare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii (pct. 6., 7. din decizie).

b) a pus la baza soluției de condamnare a inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal și: „...cererea în adresa CPR Basarabeasca din 21.12.2011, potrivit căreia, Forposov I. solicită să fie atras la răspundere Zadîr P., care la data de 11 spre 12 decembrie 2011, l-a bătut și i-a sustras telefonul mobil de model „Nokia C3-01” din buzunarul intern al scurtei, cauzându-i un prejudiciu material în sumă de 3000 lei, care este unul considerabil..., declarațiile părții vătămate Forposov I., care a confirmat că prejudiciul material în sumă de 3000 lei este unul considerabil pentru el...”, fără a le aprecia prin prisma prevederilor din art. 371, 389 Cod de procedură penală, că declarațiile părții vătămate absente în ședința de judecată, depuse în timpul urmăririi penale, pot fi puse la baza sentinței

de condamnare numai cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul;

c) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele de fapt și de drept concrete invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a admis unele probe și a respins altele;

d) nu a soluționat sub nicio formă solicitarea avocatei Angela Istrate din apelul declarat la 01.02.2018: „*a admite apelul cu repunerea în termen a acestuia*” (pct. 3.1., 7. din decizie);

e) nu s-a pronunțat asupra motivelor invocate în apelurile de pe rol și repetate în recursul ordinar al apărării, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3., 3.1. și 8.1., cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate;

f) potrivit fișei de repartizare și încheierii președintelui instanței din 25.06.2019, judecarea cauzei a fost începută de completul format din judecătorii G. Vavrin, **E. Dvurecenschii** și I. Dănăilă. Totodată (vol. V, f.d. 5, 7a). Ulterior, prin încheierea președintelui instanței din 07.10.2019, a fost modificat acest complet, judecarea cauzei fiind finisată de judecătorii G. Vavrin, **T. Berdilă** și I. Dănăilă.

Însă, temeiurile invocate în încheierea din 07.10.2019 de modificare a completul de judecată nu corespund criteriilor prevăzute în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora.

Ori, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece instanța nu a fost compusă potrivit legii fiind încălcate prevederile art. 31 și 33, au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursurile ordinare sunt întemeiate.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursurilor ordinare, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

admite recursurile ordinare declarate de Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari și de avocata Angela Istrate, casează total decizia Curții de Apel Cahul din 17 decembrie 2019, în privința inculpatului Zadîr Piotr XXX, și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 14 august 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Victor Burduh